

Outi Siekkinen

**OHJE YHTENÄISEEN TYÖPUKEUTUMISEEN
Case Kansanlääkintäkeskus**

**Opinnäytetyö
CENTRIA-AMMATTIKORKEAKOULU
Liiketalouden koulutusohjelma
Tammikuu 2016**

TIIVISTELMÄ OPINNÄYTETYÖSTÄ

Yksikkö Kokkola-Pietarsaren yksikkö, Talonpojankatu	Aika Tammikuu, 2016	Tekijä/tekijät Outi Siekinen
Koulutusohjelma Liiketalous, muoti- ja vaatetusalan liiketoiminta		
Työn nimi OHJE YHTENÄISEEN TYÖPUKEUTUMISEEN. Case Kansanlääkintäkeskus		
Työn ohjaaja Asta Aikkila-Vatanen ja Liisa Niemi	Sivumäärä 32 + 1 liite	
Työelämäohjaaja Päivi Harju		
<p>Ensivaikutelman luomiseen kuluu noin 40 sekuntia, ja tässä ajassa ei montaa sanaa ehdi sanoa. Tästä johtuen oma ulkoinen olemus ja pukeutuminen ovat tärkeitä ensivaikutelman luomisessa. Lifestyle ja pukeutumiseen liittyvien blogien suosio kasvavat koko ajan, ja niitä seurataan säännöllisesti. Yhä enemmän kiinnitetään huomiota siihen, mitä vastaantulijalla on yllään.</p> <p>Opinnäytetyön aiheena oli löytää Kansanlääkintäkeskuksen henkilökunnalle yhteinen työpukeutumiskoodi, mikä yhdistäisi työntekijät yhdeksi yritykseksi. Tavoitteena oli suunnitella asukokonaisuudet sekä löytää sopiva vaatetoimittaja. Teoriaosuudessa perehdytään työpukeutumisen historiaan ja työvaatteelta vaadittaviin ominaisuuksiin. Erityisesti huomiota on kiinnitetty pukeutumisen kokonaisuuteen vaikuttaviin tekijöihin.</p> <p>Opinnäytetyötä tuki työn alussa teetetty kysely henkilökunnalle, jossa se sai tuoda esille omat mieltyöksensä sekä toiveet tulevaa työasua kohtaan. Työssä käydään läpi suunnitteluprosessia sekä suunnitelman purku.</p>		
Asiasanat ensivaikutelma, pukeutumiskoodi, työpukeutuminen, värit pukeutumisessa		

ABSTRACT

Unit Kokkola-Pietarsaaren yksikkö, Talonpojankatu	Date January 2016	Author/s Outi Siekkinen
Degree programme Business Administration, fashion and clothing business		
Name of thesis DIRECTIONS TO UNIFORMLY WORKWEAR. Case Kansanlääkintäkeskus		
Instructor Asta Aikkila-Vatanen ja Liisa Niemi		Pages 32 + 1
Supervisor Päivi Harju		
<p>Creating a first impression takes about 40 seconds and in that time not many words can be said. For this reason, your outer appearance and dressing is the most impressive factor in creating a good first impression. Blogs about lifestyle and clothing will rise in popularity all the time and they are monitored on a regular basis. And more and more attention is paid to what people around you are wearing.</p> <p>The subject of the thesis was to find Kansanlääkintäkeskus staff a common code in workwear which would combine them into one company. The aim was to design the outfits and find the appropriate clothing supplier. The theory part focuses on the history and the required properties for uniform workwear. In particular attention is paid to the factors that affect the style of dressing.</p> <p>The thesis was supported by an enquiry made at the beginning of the thesis work to the staff, where they were allowed to give their own preferences and aspirations of the future uniform. The thesis describes the planning process and goes through the plan.</p>		
Key words common code in working clothes, first impression, workwear		

**TIIVISTELMÄ
ABSTRACT
SISÄLLYS**

1 JOHDANTO	1
2 KAUSTISEN KANSANLÄÄKINTÄKESKUS	3
3 TYÖPUKEUTUMINEN	4
3.1 Työpukeutumisen historia	4
3.2 Työpukeutumisen merkitys	5
3.2.1 Työpukeutumisen viestit	8
3.2.2 Värit työpukeutumisessa	10
4 TYÖVAATTEELTA VAADITTAVIA OMINAISUUKSIA	13
4.1 Työvaatteen materiaali	13
4.2 Työvaatteen huolto- ja pesuohjeet	16
5 CASE KANSANLÄÄKINTÄKESKUS	19
5.1 Kysely henkilökunnalle	19
5.1.1 Toteutus	19
5.1.2 Kyselyn tulokset	19
5.2 Pukeutumiskoodin valinta	22
6 POHDINTA	29
LÄHTEET	30
LIITTEET	
KUVAT	
KUVA 1 Kansanlääkintäkeskuksen julkisivu ja sisäänkäynti	3
KUVA 2 Hierojien ja jäsenkorjaajien työasut	24
KUVA 3 Keittiöhenkilökunnan työasut	25
KUVA 4 Vastaanottovirkailijoiden sekä myyntitehtävissä työskentelevien työasut	26
KUVA 5 Terveystenhoitajan ja parturi-kampaajan työasut	27
KUVIOT	
KUVIO 1 Brändin, maineen ja imagon eroavaisuudet	8
KUVIO 2 Värit inhimillisessä toiminnassa	11
KUVIO 3 Standardin mukaisia hoito-ohjemerkkejä	18
KUVIO 4 Kyselylomakkeen viidennen kysymyksen vaihtoehdot	21

1 JOHDANTO

Ihmisten pukeutumista arvioidaan nykyisin kriittisemmin kuin ennen. Enää pelkkä ammattitaito ei riitä kertomaan, että pätevydestä työntekijänä. Tieto-aidon ja osaamisen lisäksi, arvostellaan myös ulkoinen olemus. Mikäli pukeutuminen ei ole työnkuvaan sopiva voidaan henkilö yli- tai aliarvioida. Kaupan kassa tummassa puvussa tai yritysneuvottelija t-paidassa ja farkuissa eivät saa asiakasta vakuuttamaan, vaikka hän olisi pätevä työssään. Työpukeutumisen merkityksen tiedostaminen on tärkeää. Sillä luodaan ensivaikutelma asiakkaaseen ja se on eräs työpanoksen mittari. Esimerkiksi opiskelija pystyy vakuuttamaan osaamisensa asiakkaalle uskottavalla pukeutumisellaan.

Tämän opinnäytetyön aiheena on löytää Kaustisella toimivan Kansanlääkintäkeskuksen työntekijöille yhteinen työpukeutumiskoodi, joka yhdistäisi heidät yhdeksi yritykseksi. Kiinnostuin aiheesta, sillä saan syventää tietoa opiskelemiini aiheisiin. Koen tästä olevan myös työelämässä hyötyä. Lisäksi yritys oli entuudestaan tuttu muutaman opintojeni aikana suoritettuna projektin yhteydestä. Kansanlääkintäkeskus oli mukana näissä. Yksi projekteista oli sisustussuunnitelma Kansanlääkintäkeskukselle, toisena oli visuaalisen ilmeen kehittäminen ja mahdollinen päivittäminen. Näistä projekteista saimme yhdessä yrityksen ja opinnäytetyön ohjaajien kanssa idean jatkaa opinnäytetyönä ja aiheena pukeutuminen. Tavoitteenani on suunnitella ja löytää vaatetoimittaja, jonka kautta yritys hankkii suunnittelemani asukokonaisuudet. Työtäni tuki yritykselle tekemäni kysely.

Opinnäytetyön päätavoitteeksi muodostui työpukeutumisen kokonaisuuteen vaikuttaviin tekijöihin syventyminen sekä lopputuloksen purkaminen. Perehdyin myös työvaatteiden materiaaleihin ja niiden merkitykseen työpukeutumisessa.

Opinnäytetyöni tutkimusongelmana oli löytää eri työtehtävissä työskenteleville asukokonaisuudet, joiden avulla heidät pystyttäisiin yhdistämään yhdeksi yritykseksi. Työtäni tuki henkilökunnalle tehty kysely, jonka avulla kartoitin heidän toiveitaan tulevan työasun suhteen. Tämän jälkeen tein suunnitelmat, joiden pohjalla aloin etsiä sopivaa työvaatetoimittajaa.

Teoriaosuudessa on yhteensä kuusi pääotsikkoa, jotka koostuvat johdannosta, yritysesittelystä, työpukeutumisesta ja siihen vaikuttavista elementeistä, työvaatteen materiaaleista: niiden ominaisuuksista sekä pesu- ja huolto-ominaisuuksista. Kyselyn tulokset ja lopullinen suunnitelma on tuotu esille kappaleessa viisi ja viimeiseksi on pohdinta.

Kolmannessa luvussa avataan työpukeutumisen historiaa Suomessa sekä sen merkitystä. Näissä käyn kevyesti läpi muun muassa työturvallisuutta sekä pukeutumisen vaikutusta yrityksen imagoon. Lisäksi kerron, miten värit tehoavat ihmisiin. Kappaleessa käydään pääsääntöisesti liike-elämän pukeutumista läpi.

Koska hyvän työvaatteen tunnistaa sen materiaalista, on se neljännen luvun aihe. Luvussa kerrotaan työvaatteissa käytettävistä materiaaleista sekä millaisia näiden pesu- ja huolto-ominaisuudet ovat. Materiaalit vaikuttavat merkittävästi vaatteet toimivuuteen. Väärä materiaali voi tehdä työskentelystä tukalaa tai se ei kestä työnkuormitusta lainkaan. Oikeilla valinnoilla työvaatteista saadaan mukavia ja oikein huollettuna ne kestävät käyttöä.

Viidennessä luvussa kerrotaan tarkemmin Kansanlääkintäkeskuksen henkilökunnalle teetetystä kyselystä sekä työasujen suunnittelusta. Kyselyn tarkoituksena oli selvittää henkilökunnan mieltymyksiä sekä toiveita tulevasta työasusta. Kyselyn tuloksen on purettu myös tässä luvussa. Lisäksi käyn läpi suunnitteluprosessia sekä esitän lopullisen suunnitelmani. Lopuksi kuudennessa luvussa on pohdinta opinnäytetyöstä. Opinnäytetyön liitteenä on kyselylomake Kansanlääkintäkeskukselle.

2 KAUSTISEN KANSANLÄÄKINTÄKESKUS

Kaustisen kunta perusti vuonna 1983 säätiön nimeltä Terveyskylä-säätiö, joka merkittiin säätiörekisteriin vuonna 1984. Sen tarkoituksena on kansanterveyden parantaminen ja sen edistämiseen liittyvien tutkimuksien suorittaminen. Kansanlääkintäkeskuksen ainutlaatuisuus perustuu seudun kansanparannusperinteisiin (Harju 2015.) Tämän osaamisen yhdistäminen koululääketieteen kanssa muodosti tehokkaan hoitokeinon (Kansanlääkintäkeskus yleisesite, 2).

Toiminnan Kansanlääkintäkeskus aloitti 1.6.1987 vuokratiloissa Kaustisen keskustassa. Toiminta aloitettiin erilaisilla hoidoilla, kuten jäsenkorjauksella, hieronnoilla ja kuppauksella. Vuonna 1991 Pajalanmäen päärakennuksen valmistuttua Kansanlääkintäkeskus siirtyi omiin toimitiloihin. Vuotta myöhemmin valmistui Terveys-hotelli. Syksyllä 2005 valmistuneen laajennus- ja muutosremontin myötä Kansanlääkintäkeskus sai uuden päärakennuksen (KUVA 1), jossa toimii vastaanotto, keittiö ja ravintola, jossa on tilat 200 ruokailijalle (Harju 2015.) Samalla saatiin 20 hotellihuonetta lisää, jonka jälkeen Kansanlääkintäkeskuksen majoituskapasiteetti on 50 kahden hengen huonetta (Kansanlääkintäkeskus 2015). Silloinen päärakennus toimii nykyisin hoitoyksikkönä. Kesällä 2015 koko kiinteistö myytiin Kehitys Oy:lle, mikä ei vaikuttanut toimintaan, sillä kansanlääkintäkeskus jatkaa kiinteistössä vuokralaisena (Harju 2015.)

KUVA 1. Kansanlääkintäkeskuksen julkisivu ja sisäänkäynti (Kuva Outi Siekkinen)

3 TYÖPUKEUTUMINEN

3.1 Työpukeutumisen historia

1800-luvun lopulle asti ennen työsuojelulainsäädäntöjä työvaatetus oli pitkälti sama kuin arkipukeutuminen. Työvaatteina pidettiin työstä riippuen juhla- ja pyhävaatteita. Erikoisaloilla ja erittäin likaisissa töissä käytettiin erityisiä työvaatteita. Tehtaassa työskentelevien miesten työpukeutumiseen kuuluivat vanha pyhäpuku, johon kuului suorat sarkahousut ja sarkatakki. Paitana käytettiin pellavaista, mutta myöhemmin myös puuvillaista tai flanellista kauluksetonta työpaitaa. Liivi oli myös osa asua. Vuosisadan vaihteessa sarkapukua alkoi syrjäyttää molskihousut ja siniavinakankaiset, paitamalliset työpuserot. Naisilla työpukeutumiseen kuului esiliinat, joiden ulkonäkö määräytyi työn mukaan. Ne suojasivat muita vaatteita pölyltä, rasvalta ja muulta lialta. Lisäksi esiliinassa oli taskuja työtarvikkeita varten. (Mäkinen, Antikainen, Ilmarinen, Tammela & Hurme 1996, 12–13.)

Työvaatetuksen turvallisuuteen kiinnitettiin ensimmäisen kerran huomiota vuonna 1889, jolloin perustettiin työsuojelulainsäädäntö. Silloin annettiin asetus teollisuusammateissa työskentelevien suojelemiseksi. Työvaatetus kirjattiin kuitenkin lainsäädäntöön vasta 1908, jolloin leipomossa työskenteleville säädettiin laki järjestyssääntöineen. Ammattivaaroilta suojelemiseen annettu asetus vuonna 1914 toi esille työpaikalla tarvittavasta pesu- ja pukuhuoneesta. Tämä oli edistysaskel myös työvaatteisen käytössä. Arki- ja työvaatetus alettiin mieltää omiksi pukukulttuureikseen. Tämän jälkeen työpukeutumiseen on kiinnitetty erityistä huomiota ja sitä kehitetään (Mäkinen ym. 1996, 14–15.)

Työvaatetus jakautui työtehtävien mukaan arki-, suoja- ja ammattivaatetukseen. Tavallisen arkivaatetuksen käyttöä jatkettiin aloilla, joissa ei vaadittu erityistä suoja- tai ammattivaatetusta. Tehtaissa työskentelevien naisten leveähelmaiset hameet vaihtuivat housupukuun ja erityisiksi työvaatteiksi yleistyivät miehillä haalarit ja naisilla työtakit (Mäkinen ym. 1996, 15.)

3.2 Työpukeutumisen merkitys

Työvaatteen toimivuus ja erikoistuminen ovat nousseet yhä tärkeämpään rooliin tänä päivänä. Yksin haalari ei enää täytä kaikkien töiden asettamia vaatimuksia, vaan pitää ottaa huomioon eri olosuhteet ja työtilanteet. Työvaatetus on osa turvallisuutta ja viihtyisää työympäristöä. Pukemalla työntekijät tarkoituksen mukaisesti yritys antaa positiivista kuvaa ulkopuolisille osaamisestaan ja osoittaa pitävänsä huolta työntekijöistään (Mäkinen ym. 1996, 17.)

Niin arki- kuin työvaatetuskin voi olla yksilöllinen, muita ihmisiä miellyttävä, itselle mieluisia ominaisuuksia korostava ja epämieluisia piirteitä peittävä. Huoliteltu vaatetus kuvastaa myös halusta huolehtia itsestään sekä arvostusta työtään ja itseään kohtaan. Vaatteet ja niissä käytetyt värit kuvastavat usein käyttäjänsä mielialoja sekä omia värimieltymyksiä. Työpukeutumisessa värit voivat olla yrityksen visuaalisesta ilmeestä kuten esimerkiksi logosta tai ne voivat muuten ilmaista yrityksen värimaailmaa. Toimiva ja tarkoituksenmukainen työvaate on miellyttävä käyttää, oikeankokoinen, helposti puhdistettava, turvallisuutta edistävä ja työnhaittoja lieventävä. Oikeankokoisessa vaatteessa on luontevaa liikkua ja tehdä työssä vaadittavia liikkeitä (Mäkinen ym. 1996, 18–19.)

Hyvin profiloitu työpukeutumiskoodi takaa yhtenäisen ilmeen. Tällaisen kokonaisuuden hallitsemiseksi tarvitaan yhtenäinen ohjeistus yrityksen visuaalisesta ilmeestä sekä pukeutumisesta (Nieminen 2004, 42.) Työpukeutuminen on työpaikan mainos ja täydentää kuvaa siitä. Oikeanlainen työpukeutuminen voi lisätä arvostusta niin työntekijöiden kuin asiakkaidenkin keskuudessa. Siistissä, tarkoituksen mukaisessa ja edustavassa työvaatteessa voi liikkua työpaikan ulkopuolellakin. Miellyttävä työpukeutuminen parantaa myös työpanosta ja saattaa vähentää henkistä kuormitusta, kun paineet kohdistuvat yksityisen henkilön sijaan työpaikkaan (Mäkinen ym. 1996, 19.)

Ajassa, jossa emme ehdi sanoa sanaakaan, meistä muodostuu ensivaikutelma. Toisin sanoen luomme kuvan ihmisen persoonallisuudesta ja älykkyydestä ulkonäön perusteella. Tähän aikaa menee vain 7–40 sekuntia. Tässä ajassa vain oma kehonkieli, ulkoinen olemus sekä pukeutuminen pääsevät vaikuttamaan, millainen

kuva syntyy. Tämä kuva on myös usein aika hallitseva ja sitä on vaikea muuttaa. Hyvällä pukeutumisella voidaan luoda asiantunteva ja pätevä kuva itsestä. Esimerkiksi uskottavalla pukeutumisella opiskelija pystyy voittamaan asiakkaan puolelleen iästään tai ammattitaidostaan huolimatta.

Työpukeutumisen määrittelee työn luonne ja ammatti. Liike-elämässä tyylikäs, laadukas ja asiallinen pukeutuminen on lähes välttämätöntä, jos haluaa tehdä positiivisen vaikutuksen asiakkaisiin. Perusperiaatteena voidaan kuitenkin pitää sitä, että pukeutumisen tulisi olla siistiä, yhtenäistä ja tilanteeseen sopivaa (Hakala 2010, 39–40.) Hyvän työvaatteen tulee täyttää monenlaisia vaatimuksia ollakseen mieleinen. Onnistunut työasu kohottaa itsetuntoa ja lisää yhteenkuuluvuuden tunnetta työkavereiden kesken. Se tukee myös yrityskuvaa. Työpuku voi helpottaa töihin pukeutumista, mutta voi myös aiheuttaa kyllästymistä. Suositeltavaa siis olisi valita moniosaisia kokonaisuuksia, jossa osia vaihtelemalla saa muunneltua asun ilmettä (Särkikoski-Pursiainen 2001, 16–17.) Hyvä pukeutuminen aina huomioidaan, huono jää helposti mieleen (Seppä 2014, 93).

Suojavaatetuksen on suojattava vahingoilta, joita voi syntyä työpaikalla tai vaikeissa ilmasto-oloissa (Eberle, Hermeling, Hornberger, Kilgus, Menzer & Ring 2002, 51). Tapaturman ja sairastumisen suojaamiseen käytetään teknisiä ratkaisuja, joiden antamaa suojaa täydennetään tarvittaessa henkilösuojaimilla. Näitä ovat esimerkiksi suojavaatteet, jotka ovat kyseiseen työhön liittyvien vaarojen torjuntaan. Nämä seikat tulee ottaa huomioon keittiössä työskentelevien kohdalla. He työskentelevät pääosin lämpimässä ja ajoittain kuumassa sekä kylmässä työympäristössä. Lisäksi ympäristö voi olla kostea, mikä lisää kuormittavaa vaikutusta ja voi vaikuttaa mm. keskittymiseen. Virheellinen työjärjestys tai työmenetelmä saattaa aiheuttaa palovaaran, jolloin työhön sopimaton työ- tai suojavaate voi syttyä ja aiheuttaa palovamman (Mäkinen ym. 1996, 21–40.)

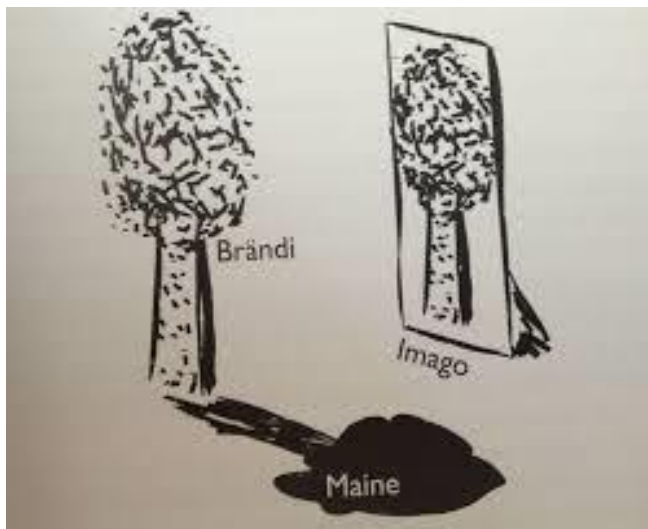
Ihminen on alttiina ympäristön vaikutuksille. Voimakkaissa liikkeissä keho tuottaa lämpöä, mistä 10% poistuu hengityksen ja 90% ihon avulla vaatetuksen läpi. Lämmöntuoton ollessa suurempi kuin sen poistuva ilma, kehon hieneritys lisääntyy. Liika lämmön poistuminen aiheuttaa palelemista. Jotta olo olisi hyvä, voidaan oikeanlaisella pukeutumisella säädellä lämmöneristystä, ilmanvaihtoa, kosteu-

denimeytymistä ja kosteudenkulkeutumista pois iholta. Lämmöntuotannon ja lämmönluovutuksen ollessa tasapainossa olo tuntuu silloin hyvältä ja miellyttävältä. Kuohkeat rakenteet, jotka sisältävät paljon ilmaa soveltuvat talvivaatteiksi. Ohut ja sileä materiaali soveltuu hyvin lämpimään ympäristöön. Ne ylläpitävät sopivaa lämpö- ja kosteustasapainoa ihon ja vaateuksen välissä. Näihin vaikuttavat kolme eri tekijää. Ensimmäinen tekijä on pinnan rakenne eli materiaali ja sen viimeistely. Toisena tekijänä on vaateen leikkaus. Liian tiukasta vaatteesta ilma ei pääse poistumaan, vaan jää iholle. Väljän vaateen suuri pääntie tai kädentie toimii ilmanvaihdon kanavana. Kolmantena on ilmanvaihto, eli ilman liike. Vartalon liikkeet saavat ilman poistumaan mm. hihojen ja pääntien kautta (Eberle ym. 2002, 49–50.)

Sanotaan, että pukeutuminen on osa imagoa ja viestii enemmän kuin tuhat sanaa. Sillä pystytään vaikuttamaan sekä positiivisesti että negatiivisesti yrityksen imagoon. Asianmukainen ja yrityksen yhtenäinen pukeutuminen tukevat imagoa. Pukeutumisen lisäksi on muistettava yleinen siisteys, sillä hyvällä työpukeutumisella ei ole merkitystä, jos yleisilme on epäsiisti ja huolittelematon (Kauppinen 2013) Imago on siis käsitys, joka asiakkaalla on yrityksestä, sen palveluista ja laadusta. Myös henkilön tai organisaation kuva, jota he pyrkivät itsestään antamaan määrittellään imagoksi (Aula & Heinonen 2002, 49.)

Imago, maine ja brändi, ovat käsitteitä, joita on joskus vaikea erottaa toisistaan? Kortesuon kuvittama brändipuu (KUVIO 1) tuo hieman osviittaa näiden käsitteiden eroista. Imago on ulkopuolisten brändistä muodostama kuva, johon vaikuttavat imagon laatijan omat reaktiot, toiminta ja tunteet sekä suoraan koettavissa olevat ominaisuudet (Korteso 2011, 8–9.) Maine perustuu mielikuviin sekä kokemuksiin, joiden avulla voidaan herättää luottamusta. Todellinen maine tulee hyvin esille silloin, kun omakohtaista kokemusta ei ole. Silloin turvaudutaan kuultuihin tarinoihin ja tuttavien suosituksiin ja päätös tehdään niiden avulla. Imago voidaan rakentaa, mutta maine tulee ansaita (Aula & Heinonen 2002, 14–52.) Brändi on yksinkertaisuudessaan nimi, tunnus, symboli, muoto tai niiden kaikkien yhdistelmä, minkä avulla tunnistetaan markkinoijan tuote ja palvelut. Näitä käsitteitä yhdistää se, että ne liittyvät vahvasti mielikuviin: millainen on käsityksemme tuotteesta tai yrityksestä, millaisia ominaisuuksia liitämme niihin ja miten ne mielestämme eroavat kilpai-

leviin tuotteisiin tai yrityksiin (Vuokko 2003, 101–120.) Aulan ja Heinosen tiivistelmää mukaillen, brändi tehdään eli perustetaan yritys tai tuote, imago rakennetaan eli aletaan kehittämään mielikuvaa - peilikuvaa brändistä ja maine ansaitaan – omalla toiminnalla aletaan kartoittamaan asiakkaiden kokemuksia ja mielikuvia yrityksestä (Aula & Heinonen 2002, 61).

KUVIO 1. Brändin, maineen ja imagon eroavaisuudet. Korteso (2011, 9)

3.2.1 Työpukeutumisen viestit

Hyvä muistisääntö liike-elämän työpukeutumiseen on; ”pukeudu niin kuin muutkin alallasi, mutta lisää jotain näkyvää särmää” (Korteso 2011, 17). Klassinen pukeutuminen pienillä persoonallisilla yksityiskohdilla tuovat uutta ilmettä. On kuitenkin muistettava, että muotia tärkeämpää on tyylikkyys ja asianmukaisuus. Liiallinen muodin seuraaminen ja trendikkyys saattavat aiheuttaa kielteisiä reaktioita. Persoonallisuuden korostamiseen riittää pienet yksityiskohdat – se ei vaadi ihmeitä (Särkikoski-Pursiainen 2001, 13–24.) Mutta erottautuminen ei saa olla itsetarkoitus, vaan oma persoona ratkaisee ja täytyy muistaa, että pukeutumisen täytyy olla asiakasta kunnioittavaa (Korteso 2011, 17).

Tyylikkään ulkoasun mielikuva luodaan kankaiden, värien ja vaatteiden mallien oikealla valinnalla. Yksinkertaiset ja oikein istuvat vaatteet luovat elegantin vaikutelman etenkin silloin, kun niitä kannetaan ryhdikkäästi. Naisten työvaatetukseksi

toimistoihin ja asiakaspalveluun sopivat asialliset housuasut, jakkupuvut, hame- ja puseroasut, leningit ja neuleyhdistelmät. Työvaatteena käytettävän leningin tulisi olla ryhdikästä kangasta tai neulosta ja tyyliään selkeä ja neuleasun oikean mitoituksen tulisi kiinnittää huomiota. Kiiltävät ja kahisevat materiaalit, korkeat halkiot ja avarat pääntiet eivät sovi työasuihin. Miesten totuttu liike-elämän työasu on puku tai yhdistelmä asu eli irtotakki ja housut. Jos pukua ei vaadita, tyylikäs neuletakki voi korvata irtotakki- tai puvuntakin. Silloin neulevaatteen tulisi olla materiaaliltaan mahdollisimman korkealaatuinen ja kunnoltaan moitteeton. Laadukas neule kestää kulutusta ja säilyttää muotonsa huonolaatuista paremmin (Särkikoski-Pursiainen 2001, 14–28.)

Laadukkaassa työvaatteessa on ensiluokkainen materiaali, hyvä viimeistely, hyvin istuva malli ja harkitut yksityiskohdat. Sitä tulisi arvioida sen muuntelukelpoisuuden, kestävyuden ja käyttömukavuuden mukaan. Luonnonkuidut ovat suosittuja materiaaleja niiden käyttömukavuuden vuoksi. Mukavuutta lisäävät myös joustavat materiaalit. Muutamalla prosentilla elastaania saadaan aikaan parempi istuvuus, lisää liikkumaväljyyttä ja vähemmän rypistyvyttä. Toimiva työasu voi olla arvokas hankinta, jolloin kannattaa ostotilanteessa kiinnittää huomiota siihen onko hinta sopiva arvioituun käyttöikänsä nähden. Työpukeutumisessa on kuitenkin muistettava välttää paljaan pinnan ja liiallisen vartalon muotojen esille tuomista. Tällaisessa tilanteessa on suositeltavaa käyttää jotain peittävää asustetta (Särkikoski-Pursiainen 2001, 19–21.)

Monet yritykset suosivat työpukeutumisessa smart casualia, joka tarkoittaa hienostunutta arkipukeutumista. Se on rennon ja juhlapukeutumisen väliltä ja siitä löytyy kolme eritasoista pukeutumistapaa. Muodollisen ja tasokkaan smart casual pukeutumisen ohjeina pidetään siistiä tummansinistä tai harmaata, oikein istuvaa takki-housut- tai takki-hame-yhdistelmää. Takin alle puetaan hyvälaatuinen t-paita tai neule ja jalkaan laitetaan nahkaiset jalkineet. Tätä käyttävät eniten konsultointi- ja myyntialat. Epämuodollinen ja muodikas smart casual on nimensä mukaisesti hieman rennompaa. Se sallii yhdistelmäpukeutumisen eli irtotakki- ja farkut. Vaatteiden tulee kuitenkin olla laadukkaita ja siistejä; värit, ja muodikkaat asut ovat sallittuja. Tämä pukeutumistapa on etenkin kouluttajien, opettajien ja toimistotyöntekijöiden suosiossa. Rento smart casual on nähtävissä esim. luovalla alalla työsken-

televillä. Siinä tärkeintä on, että vaatteet ovat siistejä ja hyvä kuntoisia ja tähän hyväksytään farkut-irtojakku-t-paita-yhdistelmä (Seppä 2014, 96–97.)

Valittaessa työasua on hyvä huomioida materiaalin rypistyvyys ja vaateen liikkumaväljyys. Yksinkertainen ja ajaton hankinta on aina kirjavaa ja rönsyilevää varmempi valinta, mutta kannattaa kuitenkin muistaa oma persoonallisuus ja tyyli (Särkikoski-Pursiainen 2001, 15.) Väriksi kannattaa valita puhtaita ja hillittyjä värejä kuten harmaa, tummansininen, sininen ja musta. Materiaalin tulee olla laadukasta ja pinnaltaan tasaista. Kannattaa välttää karkeaa mohairia ja pellavaa (Saarikko 2015, 56.) Laatuun kannattaa sijoittaa aina. Esimerkiksi bleiserissä hyvä vaihtoehto on erilaiset villat: kevyt villa, silkkivilla tai muu villasekoite. Kevyt ja ohut villakangas sopii myös kesäkäyttöön. Myös jakkumaiset yläosat, jotka ovat rakenteeltaan kevyempiä ja hieman rennompia ovat hyviä hankintoja. Jakku voi olla vuoriton tai puolivuorillinen, mikä edellyttää, että kankaan tulee olla erityisen ryhdikästä. Hameissa kaikki pituudet polven ja nilkan välillä ovat hyviä valintoja (Särkikoski-Pursiainen 2001, 15–23.)

3.2.2 Värit työpukeutumisessa

Tyylin lisäksi myös värit kertovat kantajastaan. Niiden avulla voidaan päätellä asioita henkilöstä, ennen kuin hän on sanonut sanaakaan. Värien käyttö kertoo käyttäjästä itsestään (KUVIO 2). Arka ja vetäytyvä luonne käyttää mieluiten hillittyjä värejä, kun taas lempeäluonteinen vaaleita ja pehmeitä sävyjä. Kirkkaat värit viestivät aktiivisesta ja energisestä luonteesta ja tummat värit lisäävät auktoriteettia. Murrettuja värejä käyttävän on tulkittu miellyttävän käytännöllisistä ja äärimmäisyyksiä välttelevää luonnetta. (Särkikoski-Pursiainen 2001, 16–17.)

Väri	Yhdistäminen tunneperäisiin merkityksiin	Psykologinen vaikutus	Fyysinen vaikutus	Luonne
Punainen	rakkaus, synti	dynaaminen, lämmin	silmiinpistävä	toiminnallisuus, vitaalisuus
Sininen	avaruus, kuu-lakkuus	ilmavuus, keveys, selkeys, rakastettavuus	silmiä lepuuttava	levollisuus, rauhallisuus
Valkoinen	kirkkaus, vihkiminen	kohteliaisuus, puhtaus, vaatimattomuus	valaiseva	siisteys, vaatimattomuus
Oranssi	hehku, verenkouhu	kiihottava, loistoa antava	silmiinpistävä	rauhattomuus, ärsyttävyyys
Musta	murhe, salaperäisyys	suru	hämärä, pimeys	mielikuvituksen
Vihreä	vahingollisuus	levollisuus, rauhoittava, tasapainottava	silmiinpistävä	kärsivällisyys, levollisuus

KUVIO 2. Värit inhimillisissä toiminnoissa (mukaillen Särkikoski-Pursiainen 2001, 18)

Värien avulla voi korostaa ihon, silmien ja hiusten luonnollista väriä pukemalla oikeaa väriä kasvojen lähelle. Pukeutuessa ja viimeistä silausta tehdessä tämä on hyvä ottaa huomioon. Oikealla värivalinnalla voi poistaa mustat silmänaluset, väsymyksen merkit ja jopa häivyttää muutamia uurteita kasvoilta. Väreistä löytyy sekä lämpimiä että kylmiä sävyjä, joista oikean löytää vain kokeilemalla (Seppä 2014, 35.)

Väreillä on voimakas psyykinen merkitys. Pukeutumisessa ne voivat antaa suojaa ja voimaa. Värillä voi viestiä, vakuuttaa, rauhoittaa, vaikuttaa tai karkottaa. Se voi kertoa elämänkokemuksesta ja ideologiasta, mielialasta sekä asenteesta. Jokainen väri koetaan erilaisilla, kuten punainen, joka ilmentää elinvoimaa ja aktiivisuutta. Se on rakkauden ja lämmön väri ja suurina pintoina se voi jopa nostaa verenpainetta. Sen vastakohtana on sininen, joka liike-elämässä on paljon käytetty väri. Poliisien virkaväri on sininen ja se kuvastaa mm. totuutta, luotettavuutta, arvokkuutta ja viisautta. Se rauhoittaa ja rentouttaa sekä antaa itsevarmuutta, minkä vuoksi se on suosittu liike-elämässä. Michelle Obaman suosima keltainen ilmentää kantajansa älyä, valoisuutta ja sanavalmiutta. Se myös parantaa keskittymiskykyä

ja edesauttaa luovuutta. Suomalaisten suosima musta on surun, eristäytymisen, kapinan ja murheen väri sekä tekee herkästi kantajastaan näkymättömän. Mustaankin pukeudutaan usein myös siksi, että se ei ole mieleen painuva väri. Voit pukeutua samaan pikkumustaan ilman, että sitä huomattaisiin, asustamalla sen vain erilailla kuin edellisellä kerralla. Liike-elämässä mustaan pukeutuminen viestii herkästi epävarmuutta ja negatiivisuutta (Seppä 2014, 36-41.)

4 TYÖVAATTEELTA VAADITTAVIA OMINAISUUKSIA

4.1 Työvaatteen materiaali

Työvaatteen materiaali on suuressa roolissa vaatteen toimivuuden kannalta. Työ ja siihen liittyvät tehtävät sekä mahdolliset vaihtelut työoloissa tulee ottaa huomioon. Materiaalin tulee täyttää työn asettamat vaatimukset, kestävä kulutusta sekä pesu- ja huolto-ominaisuuksiltaan sen tulee olla myös luja. Ulko- ja sisäkäyttöön tarkoitetuilla työvaatteilla on keskenään täysin erilaiset vaatimukset. Ulkokäytössä huomioon tulee ottaa turvallisuus, suojaus ja lämpötila. Sisäkäytössä huomioidaan ulkonäön lisäksi istuvuus, puhdistettavuus sekä hengittävyys (Mäkinen ym. 1996, 17-53.)

Materiaalit eli kankaat valmistetaan kuiduista kehrätyistä langoista tai suoraan kuidusta. Kankaan ominaisuuksiin vaikuttavaa moni asia, kuten kuidun kemikaalinen sekä fysikaalinen rakenne, langan ominaisuudet, kankaan valmistustapa ja viimeistely. Tekstiilikuituja valmistetaan sekä luonnon materiaaleista että kemikaalisesti. Luonnonkuiduista tunnetuimpia on selluloosapohjaiset kasvikuidut, puuvilla ja viskoosi sekä valkuaispohjaiset eläinkuidut, villa ja silkki. Tekokuidut ovat orgaanisia kuituja, jotka jaetaan kahteen ryhmään muuntokuituihin ja synteettisiin kuituihin. Useimpien synteettisten kuitujen valmistamiseen käytetään öljyä. Muita kuituryhmiä ovat epäorgaaniset- ja erikoiskuidut. Muuntokuiduista tunnetuin on viskoosi ja synteettisistä polyesteri ja polyamidi. Työ- ja suojavaatteita käytetyimpiä kuituja on puuvilla, villa, polyesteri, polyamidi ja aramidit. Näitä käytetään usein keskenään sekoitettuna, jolloin kankaista saadaan edullisempia, tasaisempilaatuisia sekä niihin parempi lujus-, mitta- ja muotopysyvyys. Erilaisilla viimeistelyillä näihin ominaisuuksiin voidaan myös vaikuttaa (Mäkinen ym. 1996, 50-53.)

Luonnonkuiduista puuvilla on yleisin, ja se kuuluu malvakasvien heimoon. Sitä kasvatetaan yksivuotisena- sekä monivuotisena pensaskasvina. Puuvilla vaatii kasvaakseen runsaasti kosteutta, lämpöä ja auringon valoa. Kukinnan jälkeen siemenkodat tulevat esiin ja siemenhahtuvat paljastuvat. Siemenkota sisältää noin 30 siementä, ja kaikissa on 2000–7000 siemenhahtuvaa eli puuvillakuitua. Poi-

minta tapahtuu käsin tai poimintakoneella. Käsin poiminta on hitaampaa, mutta laatu on parempaa. Poiminnan jälkeen puuvilla kuivataan jälkikypsytystä varten. Tämän jälkeen puuvilla loukutetaan eli kuiduista erotetaan siemenet koneellisesti. Kun puuvillasta on siistitty roskat ja siemenet pois, voidaan siitä kehrätä lankaa (Eberle, 2002, 10–11.)

Puuvillan hyviin ominaisuuksiin kuuluvat miellyttävä tuntu, kosteuden imukyky, hyvät värjäys- ja pesuominaisuudet eikä se sähköisty. Heikkouksia ovat kutistuvuus pesussa, rypistyvyys ja likaherkkyys, mutta näihin pystytään vaikuttamaan erilaisilla viimeistelyillä. Puuvilla on myös huono lämmöneristäjä. Se sopii moneen käyttötarkoitukseen alusvaatteista päällyysvaatteisiin, liina- ja vuodevaatteiksi, verhoiksi ja muiksi sisustustekstiileiksi, ompelu- ja koristekankaiksi sekä kalastajalankaksi (Markula 1999, 50–51.)

Villa on eläinkuiduista yleisin. Villalla tarkoitetaan lampaasta saatavaa kuitua ja se lajitellaan ominaisuuksien mukaan kolmeen ryhmään; hieno-, keskihieno- ja karkea villa. Laatu vaihtelee eri eläinrotujen välillä. Lampaan villoista merinolampaan pitkät ja kiharaiset villakuidut ovat huomattavasti hienompia kuin suomalaisen lampaan villa (Eberle ym. 2002, 18–19.) Hienoja eläinkuituja merinolampaan lisäksi on mm. alpakalla. Sen villakuidun pituus on 10-30cm ja se on kahdeksan kertaa hienompaa kuin lampaan villa (Lehtonen.) Alpakan suosio on ollut nousussa viime vuosina, sillä se sopii hyvin herkkäihoiselle, koska siinä ei ole lanoliinia eikä lampaalle ominaista karkeutta (Sykkö 2014).

Lampaat keritään sähkökeritsimellä, jotta villa saadaan kerittyä yhtenä villavuotana. Se jälkeen villavuota lajitellaan sen hienouden, kiharuuden, kuidun pituuden, epäpuhtauksien ja värin mukaan. Tämän jälkeen villasta pestään lika ja suurin osa rasvasta pois. Kasvipерäiset roskat poistetaan rikkihapolla karbonoimalla. Lopuksi villa kehrätään joko kampalankakehruulla sileäksi ja hienoksi tai karstalankakehruulla karkeammaksi, ilmavaksi langaksi (Eberle ym. 2002, 18–19.)

Villalaatuja on monia, mutta yleisiin hyviin ominaisuuksiin kuuluvat lämpimyys, hyvä kosteuden imukyky, lianhylkivyyys, pehmeys, ilmavuus, joustavuus, siliävyys käytössä, hyvä taivutuksenkesto sekä muovautumiskyky. Huonoja ominaisuuksia

on kulutuksen aiheuttama kiilto, vanuvuus, heikko hankaus- ja murtumalujuus sekä rypistyvyys pesussa, mutta se ei aina ole haitaksi. Samoin vanuminen ja kiilto eivät ole joka tuotteessa haitaksi. Villa on erinomainen materiaali erilaisiin pukimiin kuten leninkeihin, miesten pukuihin, neulepuseroihin sekä lapasiin. Sitä käytetään myös matoissa ja huonekalukankaissa. Villaan lisätään usein yhtä tai useampaa tekokuitua, jotta saadaan monipuolisemmat käyttömahdollisuudet (Markula 1999, 72–73.)

Tekokuidut valmistetaan joko orgaanisista tai epäorgaanisista materiaaleista. Orgaaniset kuidut jaetaan lisäksi muuntokuituihin tai synteettisiin kuituihin. Muuntokuituna tunnettu viskoosi valmistetaan eukalyptus-, koivu- tai pyökkipuusta. Viskoosimenetelmä muuttaa massaa kemiallisesti hyvin vähän, mistä johtuen se on edelleen selluloosaa kuiduksi jäähmettymisen jälkeen. Tämän vuoksi viskoosin kemiallinen koostumus on hyvin samanlainen puuvillan kanssa. Erona on, että viskoosin selluloosamolekyylit ovat lyhempiä, kun taas puuvillalla pitempiä, mikä tekee siitä lujempaa (Eberle ym. 2002, 31.)

Hyviltä ominaisuuksiltaan viskoosi on puuvillan kanssa melko samanlainen; hyvä kosteuden imukyky, miellyttävä tuntu, ei sähköisty ja helppo värjätä. Pesunkesto ei ole samaa luokkaa puuvillan kanssa. Negatiivisia ominaisuuksia on rypistyvyys, heikohkot märkäkesto-ominaisuudet sekä kutistuvuus pesussa. Erilaisilla viimeistelykäsittelyillä näihin voidaan vaikuttaa mm. kutistuvuutta ja rypistyvyyttä voidaan vähentää. Viskoosia käytetään alusvaatteista leninkeihin, vuorikankaissa, verho- kankaissa ja huovissa sekä matoissa, mutta suosituin käyttö sille on erilaisessa sekoitteissa. Sillä pyritään tuomaan pehmeyttä ja hengittävyttä. Hyvän sterilointi- kestävyys vuoksi viskoosia käytetään sairaalatekstiileissä ja erilaisissa hygie- niatuotteissa sekä mm. kuitukangas-, matto- ja verhoiluteollisuudessa (Markula 1999, 90–92.)

Synteettisiä kuituja on mm. elastaani ja polyesteri. Polyesteri valmistetaan sula- kehrumenetelmällä. Valmistusprosessin aikana voidaan vaikuttaa polyesterin molekyylikokoon, mikä vaikuttaa kuidun lujuuteen. Normaalien, eri vahvuisten kui- tujen ohella on erikoiskuituja, esim. vaikeasti syttyvä, antistaattisia, korkeaa läm-

pötilaa kestäviä ja nyppyyntymättömiä. Näillä kuiduilla on omat käyttöalueet. Polyesteri on tästä syystä käytetyin tekokuitu (Eberle ym. 2002, 38–39.)

Polyesterin positiivisia ominaisuuksia on suuri lujuus, elastisuus ja hankauksenkesto, rypistymättömyys, hyvä auringonvalon ja lämmönkesto sekä hyvät pesuominaisuudet kuten nopea kuivuminen. Huonoja ominaisuuksia polyesterillä on joidenkin kankaiden nyppyyntyminen sekä voimakas sähköistyminen. Muunneltavuutensa ansiosta polyesteriä voidaan valmistaa melkein mitä vain vaatteista markiiseihin, purjekankaisiin ja köysiin. Sitä voidaan käyttää joko sellaisenaan tai sekoitettuna puuvillaan, villaan ja viskoosiin. Polyesteri-puuvilla sekoitus on yleisin työvaatteissa (Markula 1999, 113–115.)

Elastaani on vähintään 85 % polyuretaania. Se tunnetaan sen suuresta venyvyydestä – se voi venyä jopa 800 % ja kuormituksen loputtua palautuu alkuperäiseen pituuteensa. Elastaani valmistetaan filamenttikuituina eli yhtäjaksoisina katkeamattomina kuituina. Elastaanisekoite kankaat voivat olla hapon- ja valonkestävää ja hyvin vesipestävää. Elastaania voidaan käyttää kaikissa vaatteissa, joihin vaaditaan joustavuutta, mutta sitä ei käytetä sellaisenaan. Päälysvaatteissa elastaanikuidut kerrataan toisen kuidun kanssa (Eberle ym. 2002, 41.)

Polyesterin tavoin elastaani on synteettinen kuitu. Näillä kahdella kuidulla yhteisiä ominaisuuksina ovat parempi kulutuksen kesto kuin selluloosa- tai valkuaiskuiduilla sekä sähköistyminen mikäli niitä ei ole viimeistely antistaattisiksi. Palo-ominaisuuksiltaan polyesteri ja polyamidi palavat ”tavanomaisesti”. Polyesteri ja elastaani kummatkin sulavat 250°C (Mäkinen ym. 1996, 56–57.)

4.2 Työvaatteen huolto- ja pesuohjeet

Vaatteita pestään, kun ne ovat likaisia. Niitä korjataan, kun vetoketju hajoaa ja ostetaan uusia, kun vanha on jo kulunut puhki. Vaatteen malli, materiaali ja työn laatu vaikuttavat pesuominaisuuksiin, käyttöikään ja korjaustarpeeseen (Mäkinen ym. 1996, 181.) Suurin osa työ- ja suojavaatteista on tehty eri kuitusekoitteista, jotta niiden ominaisuuksia saataisiin parannettua. Pesutulokseen vaikuttavat pe-

suaika, veden lämpötila ja pesuaine (Mäkinen ym. 1996, 184–185.) Pesussa tulee ottaa huomioon vaateen likaisuus ja materiaali. Se vaikuttaa eri tavalla eri kuituihin, luonnonkuidut ovat herkempiä kuin tekokuidut, jotka kestävät pesua hyvin. Vaatteita pestään vesipesussa tai kemiallisesti. Pesutavan valintaan vaikuttavat likaisuus, lian laatu, materiaali sekä väri ja viimeistys. Oikein tehty pesu ja huolto pidentävät vaateen käyttöikä ja säilyttävät sen ominaisuudet (Mäkinen ym. 1996, 181–182.)

Työvaate ja työpaikka määrittelevät miten ja missä työvaatteita pestään. Työnantaja joko kustantaa vaatehuollon tai se on työntekijän omalla vastuulla. Jälkimmäisessä tapauksessa huolto tulee tehdä täysin omakustanteisesti tai vaihtoehtoisesti työnantaja antaa ns. vaaterahan, jolla työntekijä hankkii ja huoltaa työvaatteensa. Jos työ- tai suojavaatteita vaihdetaan päivittäin tai vaatteet on todella likaisia, on työpaikalle taloudellisesti kannattavaa hankkia oma pesukone. Myös erikoistyövaatteet, kuten palo- ja pelastautumispuvut on suositeltavaa pestä työpaikan omassa koneessa (Mäkinen ym. 1996, 181–182.)

Vaatteisiin likaa kertyy ympäristöstä mm. pölyä, rasvaa, katulikaa, ihon eritteitä ja ruokatahroja. Tuore lika irtoaa helpommin kuin kuivunut. Vesiliukoista likaa ovat mm. ruokatahrojen sisältämät suolat, hedelmähapot, tärkkelys ja valkuaisaineet sekä iholta tarttunut hiki. Kuivunut valkuaisaine vaatii irrotukseen liuotusta tai viileää esipesua ja entsyymipitoisten pesuaineiden käyttöä (Mäkinen ym. 1996, 183.)

Kemiallisessa pesussa käytettävillä liuottimilla saadaan öljy- ja rasvaliat irtoamaan. Ihon erittämä rasva riippuu ihmisen iästä, terveydestä, säästä ja työn raskaudesta. Osa näistä rasvoista lähtee helposti irti, mutta mitä kauemmin tahran antaa kuivua, sitä vaikeampaa sitä on irrottaa (Mäkinen ym. 1996, 183.)

Pigmenttilika, jota on mm. pöly, katulika ja savi eivät liukene veteen tai pesuliuottimeen eikä siihen tehoa mikään valkuaisaine. Irrallinen lika irtoaa veden mukaan, mutta rasvainen lika tai sähköisesti tarttunut lika vaatii tehokasta pesuainetta ja pesuohjelmaa. Jos pesuainetta on liian vähän tai pesuohjelmassa niukka veden käyttö, voi lika tarttua takaisin vaatteeseen (Mäkinen ym. 1996, 183.)

Vaatteen mukana tulee aina valmistajan antamat hoito-ohjeet. Näitä ohjeita noudattamalla vaate säilyy käyttökelpoisena pidempään eikä se vahingoita muuta pyykkiä. Standardi määrää, että tuotteessa täytyy olla hoito-ohjeet (KUVIO 3), joissa on viisi symbolia seuraavassa järjestyksessä: vesipesu, kloorivalkaisu, silitys, kemiallinen pesu sekä rumpukuivaus vesipesun jälkeen. Symbolien lisäksi annetaan lisäohjeita tai varoituksia. Esimerkiksi ”pestävä erillään” merkintä laiteaan silloin kun vaarana on, että tuote tahrii muita samassa pyykissä olevia tuotteita. Kun hoito-ohjeita noudatetaan ja tuotteet pestään niiden mukaisesti, tuote säilyy käyttökelpoisena pidempään eikä se pilaa muita tuotteita (Markula 1999, 292–293.)

 VESIPESU		 VALKAISU		 RUMPUKUIVAUS		 SILITYS		 KEMIALLINEN PESU	
	Normaali-ohjelma		Valkaisu sallittu		Normaali rumpukuivaus, max. 80°C		Silitys enintään 200°C		Kemiallinen pesu tetrakloorieteenillä
	Varovainen ohjelma		Vain happi- valkaisu sallittu		Varovainen rumpukuivaus, max 60°C		Silitys enintään 150°C		Kemiallinen pesu hiilivedyllä
	Erittäin varovainen ohjelma		Valkaisu kielletty		Rumpukuivaus kielletty		Silitys enintään 110°C		Kemiallinen vesipesu kielletty
	Vain käsipesu sallittu, max 40 °C						Silitys kielletty		Kemiallinen pesu kielletty
	Vesipesu kielletty								

KUVIO 3. Standardin mukaisia hoito-ohjemerkkejä (mukaillen Mäkinen ym. 1996, 185)

5 CASE KANSANLÄÄKINTÄKESKUS

5.1 Kysely henkilökunnalle

Kansanlääkintäkeskuksessa työskentelee monta pien- ja yksityisyrittäjää. Koska he eivät olleet linjanneet yhteistä ohjetta työpukeutumiseen, olivat heidän asukonaisuutensa hyvin erilaisia keskenään. Heidän pukeutumisessaan ei ollut tekijöitä, mitkä yhdistäisivät heidät Kansanlääkintäkeskukseen. Henkilökunta on näin vaikeasti erotettavissa asiakaskunnasta. Tehtävänäni oli löytää eri tehtävissä työskenteleville yhteinen pukeutumislinja, joka erottaisi heidät asiakkaista ja yhdistäisi heidät yhdeksi yritykseksi.

5.1.1 Toteutus

Toteutin kyselyn maaliskuussa 2015 Kaustisen Kansanlääkintäkeskukselle laatimalla kyselylomakkeella. Vierailin siellä henkilökunnan koulutuksen yhteydessä, jossa tavoitin 13 henkeä eri työtehtävistä. Jätin muutaman ylimääräisen lomakkeen poissaoleville. Kaikkiaan vastauksia oli 15 kappaletta.

Kyselylomakkeessa esitettiin yhteensä kymmenen erilaista kysymystä, jotka koskivat mm. ikää, työnkuvaa, mieluista pukeutumista ja työasun materiaalin merkitystä. Lopuksi oli vielä tilaa vapaille aiheille, johon pystyi antamaan toiveita ja ehdotuksia tulevaan työasuilmeeeseen. Kysely suoritettiin nimettömänä.

5.1.2 Kyselyn tulokset

Ensimmäisenä kohtana kyselyssä oli työnkuva. Vastaajista eniten oli kokkeja sekä hieroja, jäsenkorjaajia, joista kumpiakin oli neljäsosa vastaajista. Seuraavaksi oli erilaisissa myyntitehtävissä työskenteleviä ja vastaanottovirkailijoita. Lisäksi oli yksittäisiä työnkuvia, kuten parturi-kampaaja, kosmetologi ja terveydenhoitaja. Vastaajista muutamalla oli useampi työnkuva, kuten vastaanotto ja keittiö.

Seuraavaksi kysyttiin vastaajan ikää. Suurin osa vastaajista osui 51–60 vuoden ikäluokkaan. Heitä oli yhteensä viisi. Seuraavaksi oli 41-50 vuoden ikäisiä. Kolmannen sijan jakoi 21-30 -vuotiaat ja 31-40 -vuotiaat.

Kysymyksiin yrityksen yhtenäisestä ilmeestä, väristä, logosta ja kustannuksista vastaajat olivat melkein yksimielisiä. Itselle yllätyksenä tuli, että melkein kaikki vastaajat valitsivat kohdan hyvin tärkeää kysymykseen, kuinka tärkeää on yrityksen yhtenäinen ilme? Heitä oli yksitoista. Vain neljä valitsi melko tärkeää, eikä kukaan vastannut, ei kovin tärkeä tai ei tärkeä lainkaan. Kaikille vastaajista sopi se, että uusissa työvaatteissa voisi näkyä kansanlääkintäkeskuksen logo.

Melko yhtenäinen vastaus saatiin myös kun kysyttiin, mikä väri kuvaisi Kaustisen Kansanlääkintäkeskusta parhaiten. Moni oli antanut useamman kuin yhden vastauksen, mutta asiasta oltiin melkein yksimielisiä. Kymmenen vastaajaa oli sitä mieltä, että sininen kuvaa Kansanlääkintäkeskusta parhaiten. Seuraavaksi eniten oli ehdotettu, vain kolmen vastaajan voimin mustaa. Punaista, vihreää ja violettiä oli kutakin kaksi vastaajaa kannattanut. Oranssi, ruskea ja harmaa oli yhden vastaajan mieleen. Uskon, että jonkun verran vastauksiin vaikutti niin sanottu oma värimieltymys. Tämä näkyi muutaman vastatessa mustan kuvastavan Kansanlääkintäkeskusta. Vaihtoehtoisesti kysymystä ei sisäistetty kunnolla.

Pukeutumistyyliässä eniten miellytti toinen vaihtoehto vasemmalta (KUVIO 4) eli epämuodollinen ja muodikas smart casual, Kolmas vaihtoehto oli kolmen vastaajan mieleen, eli rento smart casual; farkut, neulepaita ja kauluspaita. Yksi oli arkipukeutumisen kannalla; farkut, rento neule ja t-paita. Kukaan vastaajista ei ollut muodollisen smart casualin kannalla, mitä myös osasin odottaa.

KUVIO 4. Kyselylomakkeen viidennen kysymyksen vaihtoehdot.

Kysymykseen, onko työasusi materiaalilla välillä, enemmistö (13/15) vastasi kyllä. Yksi vastaajista oli jättänyt tämän kohdan tyhjäksi. Materiaaleissa selvästi toivoituin oli puuvilla, jota toivoi kymmenen vastaajaa. Puuvillan kaltaista viskoosia toivottiin kolmen vastaajan toimesta. Polyesteri sai neljän vastaajan kannatuksen. Vapaaseen kohtaan kuusi henkilöä olivat toivoneet joustavaa materiaalia. Muita toiveita oli, että työhousut olisivat stretsiä ja muutamat olivat toivoneet kestäväää ja hengittävää materiaalia.

Vaateen huollosta oltiin melko yhtä mieltä. Viidestätoista vastaajasta vain kaksi ilmoitti, että ei halua huoltaa työvaatteitaan itse, vaan haluaa sen tapahtuvan pesulan toimesta. Kaikki muut olivat sitä mieltä, että haluavat itse huoltaa vaatteensa.

Kysymykseen, joka koski työntekijän valmiutta sijoittaa rahaa työvaatteisiin kuukaudessa, oli vastaus yksimielisesti 0-35 euroa kuukaudessa. Kaksitoista vastaajaa valitsi tämän vaihtoehdon ja kaksi ilmoitti, ettei olisi valmis maksamaan mitään. Tulkitsen sen niin, että muut ovat valmiita sijoittamaan korkeintaan 35 euroa kuukaudessa työvaatteisiin. Positiivisena yllätyksenä itselle tuli, että kolme vastaajista oli valmis sijoittamaan 36-70 euroa kuukaudessa työvaatteisiin.

Lopuksi sai tarkentaa toiveita, joita tuli esiin aikaisassa kyselyssä tai jotain, mitä ei oltu huomioitu lainkaan. Pyysin myös ehdotuksia tuleviin logotuotteisiin. Toiveita oli niin asusteiden sopivuudesta muuhun asuun kuin mitä asukokonaisuus tulisi sisältää. Eräs oli toivonut eri väri variaatioita, koska kaikille ei sovi sama väri. Toiveissa oli myös kaikille yhteinen vapaa-ajan asu. Tämän lisäksi oli paljon ehdotuksia, kuten logoistettu ulkoilutakki tai -asu henkilökunnalle, esimerkiksi tuulitakki, pipo, tuubihuivi, hanskat, heijastinliivi ja paljon muuta. Esille oli myös tuotu, että työntekijöille voisi olla kansanlääkintäkeskuksen logolla varustettu t-paita työpaitana. Toivottiin jopa nimikoituja työasuja, mikä mielestäni on ihan hyvä ajatus.

5.2 Pukeutumiskoodin valinta

Kyselyn vastauksien perusteella loin rungon heidän tulevalle työvaatekokonaisuudelleen. Ensin lähdin tutkimaan yrityksiä, joista löytäisin sopivia asuja. Tarjonta oli laaja ja monesta yrityksestä löytyi hyviä tuotteita, mutta päätin valita sellaisen yrityksen, jolta saisi vaatteet koko yritykselle. Näin tuotteet ovat yhtenäisiä mikä helpottaa yrityksen työvaatteiden hankintaa. Löysin muutaman yrityksen, joiden tarjonta vastasi suunnitelmiani. Otin Standa, E-Laiho sekä Topper työvaatetoimittajiin yhteyttä ja selvitin mm. toimitusten kokoa sekä väri vaihtoehtoja. Parhaaksi vaihtoehdoksi osoittautui Standa Oy. Heillä on pienet tilauserät sekä jokainen asiakas saa tuotteet niissä väreissä kuin itse haluaa. Lisäksi heidän tere-mallisto teki minuun vaikutuksen. En ole nähnyt kyseisiä tuotteita muualla aikaisemmin.

Tämän jälkeen aloin valitsemaan suunnitelmaani parhaiten sopia tuotteita. Lähetin luonnokseni tulevista työasukokonaisuuksista Kansanlääkintäkeskukselle, jotta he saisivat tutustua suunnitelmiin ja esittää mahdollisia muutostoiveita. Päätin käyttää mahdollisimman vähän eri tuotteita, mm. housuihin valitsin vain kolme mallia. Valitsin tuotteet pareittain – jokaisesta asusta on vastaava miehille että naisille. Henkilökohtainen kriteerini suunnitelmassa oli käyttää mahdollisimman paljon ns. perustuotteita pienillä yksityiskohdilla. Näin he pystyisivät hyödyntämään tällä hetkellä käytössä olevia työasuja uuden suunnitelman mukaisten asujen rakentamisessa. Näillä jokaisen vaatekaapista löytyvillä perustuotteita tarkoitan mm. suoraa

housuja ja kauluspaitaa. Siten koko vaatekerta ei menisi kerralla uusiksi eikä hankinta tulisi kohtuuttoman kalliiksi. Lisäksi halusin, löytää sellaisen malliston, joka ei tule joka yrityksessä vastaan. Näin asiakkaalla tulee ensimmäisenä mieleen henkilökunta nähdessään Kansanlääkintäkeskus, ei jokin toinen yritys, jolla on samantyyppiset työasut käytössä.

Suunnitelman perustana oli helppohoitoisuus, istuvuus sekä yksinkertaisuus. Kyselyssä sininen nousi muiden edelle, joten päätin rakentaa suunnitelman sinisen ympärille. Se on hyvä vaihtoehto, sillä se ilmentää luottamusta sekä palvelualltiutta, lisäksi se katsotaan rauhoittavana sekä rentouttavana. Sinisen eri sävyissä on kuitenkin jonkin verran tulkintaeroja. Tummansininen kuvastaa mielenrauhaa, tyyneyttä ja se on myös virallisuuden väri. Sen merkitys rinnastetaan usein mustaan, mutta ei yhtä vakavana. Vaaleansininen ilmentävät positiivisuutta ja taivasta. Se koetaan rentona ja rauhoittavana, kun taas kirkaat raikastavina ja energiaa antavina.

Rinnastusväreiksi otin valkoisen, harmaan sekä mustan. Ne ovat hyviä vaihtoehtoja, sillä ne ovat ajattomia, neutraaleja ja tyylikkäitä. Lisäksi valkoinen kuvastaa puhtautta ja luotettavuutta, mikä on hyvä ns. hoitapuolen työntekijöille. Musta kuvastaa tyylikkyyttä ja lepoa, harmaa taas kuvaa älykkyyttä ja lujaa tahtoa (Särkikoski-Pursiainen 2001, 205–206.) Päätin valita vain yhden hallitsevan värin, jotta asukokonaisuus pysyisi yksinkertaisena. Yhdellä värillä myös varmistetaan, että kokonaisuus on yhtenäinen. Halusin kokonaisuuden olevan niin sanotusti helposti puettava. Näin asu tulee myös käyttöön eikä jää vain suunnitelmaksi. Lopputulokseen valitsin muutaman vaihtoehdon, jotta jokainen löytäisi itselle mieleisen vaihtoehdon ja asuissa olisi muunneltavuutta, jolloin vältetään nopea kyllästyminen.

Halusin valita sävyn, joka on kirkas, jotta se olisi muuten neutraalista pukeutumista erottuva. Lisäksi halusin värisävyn olevan puhdas, jotta se sopisi mahdollisimman monelle. Sävyksi valitsi turkoosin, sillä Standan muut vaihtoehdot ovat aika tummia tai hailakan värisiä, eivätkä ne sopineet suunnitelmaani. Turkoosia pidetään luokseen vetävänä värinä ja sen sanotaan lisäävän itsevarmuutta ja auttavan keskustelun aloittamisessa. Se on myös hyvä korostamaan kasvojen omaa

lämmintä sävyä. Turkoosi on sinisen ja vihreän värin sekoite, jonka vuoksi se sopii useimmille käyttäjille.

Standan valikoimasta melkein kaikki materiaalit olivat puuvillan ja polyesterin eri sekoituksia. Tällä yhdistelmällä saadaan kevyitä materiaaleja paitoihin ja tukevia kankaita housuihin. Polyesteri parantaa kulutuksenkestävyyttä sekä siliävyyttä. Käyttäessä polyesteri sekoite rypistyy vähemmän. Jakuille ja housuille tarkoitettu polyesterin ja villakankaan sekoitus saadaan vesipestäväksi, jos polyesteriä on vähintään 50%. Tämä helpottaa tuotteen huoltamista. Polyesteri myös parantaa kankaan kestävyyttä. Kangas myös säilyy sileämpänä, pitää prässinsä sekä säilyttää kokonsa paremmin (Mäkinen ym. 1996. 62.)

Jakkuihin ja suoriin housuihin tulee materiaali 077, missä on 54% polyesteriä, 42% villaa sekä 4% elastaania. Värit ovat musta (7330) ja harmaa (7911). Miesten ja naisten farkkuihin sekä Duuni -housuihin valitsin materiaaliksi numero 021, jossa on 65% polyesteriä, 32% puuvillaa ja 3% elasto-olefeenia. Materiaalissa on strechiä, mikä parantaa istuvuutta sekä käyttömukavuutta ja värit musta 099 sekä harmaa 091. Essut ja piraatti -pähineet tulevat materiaalilla 010, jossa on 65% polyesteriä ja 35% puuvillaa. Turkoosi on numero 227 ja musta on 506. Tilda – kauluspaita on materiaalia numero 150. Siinä on puolet puuvillaa ja puolet polyesteriä sekä väri on turkoosi 014 tai valkoinen 020. Pikeepaitoihin tulee materiaali 094, jossa on 96% puuvillaa ja 4% lycraa. Värit turkoosi 215 ja valkoinen 002. Tere on joko musta 506 tai turkoosi 214. Työkengät ovat omavalinnaiset, mutta niiden tulee olla siistit ja mielellään mustat.

Hierojien sekä jäsenkorjaajien työvaatteessa tuli ottaa huomioon liikkuvuus työtehtävissä. Tämän ohella oli muistettava heidän töissä käyttämänsä tuotteet sekä työn kuormittavuus, minkä takia työvaatteita pitää vaihtaa usein. Vaatteen on kestettävä tiheää pesua. Asu on rento ja samaan aikaan siisti ja asiallinen (KUVA 2). Paita vaihtoehtona on miehille Dani- ja naisille Daniela-pikee tai t-paita logopainatuksella, väriltään sininen tai valkoinen. Pitkähihaista tarvittaessa käytetään mustaa fleece- tai collegetakkia. Housut olisi Standan mallistosta Duuni, joka on unisex-malli tai miesten-, naisten farkut, mustana tai harmaana.

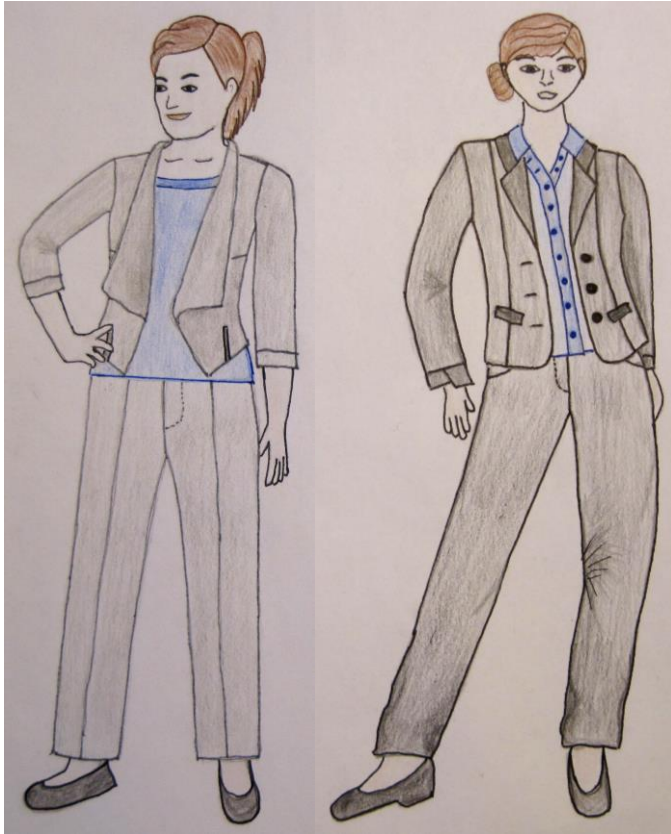
KUVA 2. Hierojien ja jäsenkorjaajien työasut

Kokin asussa tuli ottaa huomioon työskentely lämpimässä tilassa, mutta myös työturvallisuusasiat. Siksi valitsin työpaidaksi naisten Dora- ja miesten Deli-kokintakin kuvan mukaisesti turkoosina mustalla tereellä. Housuina Standan malliston suorat housut eli naisilla Pipsa ja miehillä Ville (KUVA 3). Lisäksi oman valinnan mukaan musta täysipitkä tai polvimittainen esiliina sekä päähineeksi musta piraatti. Salihenkilökunnalle tulisi musta Café-paita turkoosilla terellä sekä mustat Pipsa suorat housut. Tämä vaihtoehto sopii myös hänelle, joka työskentelee sekä vastaanotossa sekä keittiössä. Toisena vaihtoehtona Tilda $\frac{3}{4}$ hihainen turkoosi kauluspaita sekä musta polvimittainen essu turkoosilla tereellä. Housuina mustat naisten farkut.

KUVA 3. Keittiöhenkilökunnan työasut

Vastaanottovirkailijoille ja myyntitehtävissä toimiville valitsin hieman muodollisemman pukeutumisen, koska he toimivat pääsääntöisesti asiakaspalvelutehtävissä. Ensimmäisessä kokonaisuudessa on Stella -jakku sekä turkoosi $\frac{3}{4}$ -hihainen Minja-neulospaita ja alaosana Pipsa -housut. Jakku ja housut voivat olla mustat tai harmaat. Toinen kokonaisuus on Katja-jakku sekä Tilda kauluspaita painatuksella farkkujen kanssa (KUVA 4). Kauluspaidan vaihtamalla neulospaitaan tai suorat housut vaihtamalla farkkuihin saa asuun uutta ilmettä. Mikäli haluaa hieman rennompaa, voi jakun vaihtaa neulepaitaan. Kauluspaidan kanssa siisti neule on oikein hyvä valinta. Lämpimänä kesänä tai housuille vaihtelua saa Miranda -hameella tai Emma -tunikalla.

KUVA 4. Vastaanottovirkailijoiden sekä myyntitehtävissä työskentelevien työasut

Kosmetologin ja parturi-kampaajan asussa tuli ottaa huomioon työskentely lähellä asiakasta sekä työskentely erilaisten kemikaalien kanssa. Parturi-kampaajalle valitsin Emma -tunikan (KUVA 5), jonka alla Minja-neulospusero sekä Pipsa housut. Myös farkkulegginsit käyvät. Kosmetologin työjakuksi valitsin Standan café-paita mallin, mikä sopii myös kosmetologin käyttöön. Tässä mallissa ei ole muita taskuja kuin yksi rintatasku, joten löysin vastaavan mallin useammalla taskulla Beauty expert -nettikaupasta. Malli on Julia. Värykseltään samanlainen kuin keittiöhenkilökunnalla (KUVA 3) eli musta työjakku, jossa on turkoosi tere tai toisin päin – turkoosi työjakku, jossa musta tere. Terveystenhoitajalle valitsin valkoisen Minea -liivin jossa on turkoosit tereet, minkä alla Minja -neulospaita (KUVA 5) sekä naisten farkut. Tämä asu sopii myös kosmetologille.

KUVA 5. Terveystenhoitajan ja parturi-kampaajan työasut (Standa 2015)

Kyselyssä muutamat toivat esiin, että henkilökunnalle voisi olla yhteiset vapaa-ajan asut. Se toisi näkyvyyttä myös yrityksen ulkopuolella sekä sitä voisi hyödyntää työpaikalla ns. vilutakkina tai pitkähihaisena. Hierojien mallissa oli tuotu esille vaihtoehdot eli logoistettu college- tai fleecetakki. Toinen vaihtoehto olisi ulkoilutakki henkilökunnalle niin ikään logolla varustettuna. Se voisi olla softshell tai kevyt vanutakki, jolla on monipuoliset käyttömahdollisuudet. Näihin tuotteisiin hyviä ja laadukkaita vaihtoehtoja on myös South West sekä Clique merkeiltä. Lisäksi painatetut pipot ja tuubihuivit toisivat hyvää näkyvyyttä ja niitä voitaisiin myös myydä asiakkaille. Tuotteet ja painatuksen voisi tilata paikalliselta yritykseltä. Muita myytäviä tuotteita voisivat olla kyselyssäkin esiin tulleet parkkikiekko, ikkunarapa, heijastinliivi, silmälasien pyyhintäliina ja kangaskassi. Tämän päivän tuotteita ovat myös kuulakärkikynät kosketusnäyttöpäällä. Näitä tuotteita voisi tilata lähimmältä Be your brand -tuotteita toimittavalta yritykseltä.

6 POHDINTA

Opinnäytetyötä aloitettaessa mietittiin toimeksiantajayrityksen ja ohjaavien opettajien kanssa, että työssä käsiteltäisiin myytäviä logotuotteita yritykselle pukeutumiskoodin lisäksi. Toteuttamani kysely mielestäni onnistui ja pidin sen laatimisesta. Kyselyn avulla sain hyvän pohjan Kansanlääkintäkeskuksen työntekijöiden mielipiteistä tulevaa työasua kohtaan. Työn edetessä totesin, että aikani ei riitä kaikkeen tähän. Päätin keskittyä pukeutumiseen, koska olen opiskellut sitä ja koin sen olevan minulle, mutta myös asiakasyritykselle tärkeämpi vaihtoehto. Logotuotteita käsittelemällä jonkin verran kohdassa 5.2. Opinnäytetyön tavoitteet saavutettiin, sillä suunnitelma valmistui, ja vaikka logotuotteiden suunnittelu jäi vähäiseksi, sain kuitenkin kirjattua hieman ajatuksia niidenkin osalta. Suunnitelmista tuli hyvin koruttomia, mutta silti erottuvia. Koin tämän olevan myös Kansanlääkintäkeskuksen toive. Työntekijät pystyvät hyödyntämään omia vaatteitaan asun rakentamisessa, kunhan ne vastaavat väriltään ja malliltaan suunnitelmaa.

Olen työhöni tyytyväinen, sillä tein sen niin hyvin kuin koin siihen pystyväni. Prosessissa hankalinta itselleni oli se, että opinnäytetyö itsessään oli minulle uusi asia, enkä ole tehnyt sellaista aikaisemmin. Tästä syystä olisin kaivannut hieman enemmän ohjeistamista ja avustamista työn alkuun. En myöskään ole koskaan pitänyt kirjallisista tehtävistä enkä koe olevani hyvä siinä. En oikein tiennyt, mistä aloittaa. Muiden töiden lukeminen helpotti hahmottamaan, mistä lähteä aloittamaan. Teoria osuutta hankaloitti se, että työpukeutumista koskevaa kirjallisuutta ei ole kovin paljon, joten lähteet tältä osin jäivät aika suppeiksi. Myöskään oman paikkakunnan kirjastosta ei löytynyt sopivaa lähdekirjallisuutta, mikä hankaloitti työtä. Tästä huolimatta työ onnistui mielestäni hyvin. Opinnäytetyön tekeminen sekä yritykselle pukeutumiskoodin suunnitteleminen olivat ihan uusia kokemuksia minulle. Vastaavaa tilaisuutta välttämättä tulee enää myöhemmin elämässä.

Kansanlääkintäkeskuksen mielipidettä en ehtinyt kuulla ennen opinnäytetyön päättymistä. Jos tekisin työn uudestaan, muuttaisin kyselylomaketta hieman. Laittaisin kohdan vastaajan sukupuolesta sekä myös miehille omat kuvat kysymyskohtaan viisi (KUVIO 4). Tämä olisi hieman helpottanut suunnitteluvaiheessa, sillä en tien-

nyt, mihin laittaa pääpainoa suunnittelussa. Ei olisi tarvinnut takertua liikaa niihin suunnitelmiin, joille ei ollut niin akuuttia tarvetta. Syventyisin myös hieman enemmän muutamiin aiheisiin. Työtä tehdessäni ja aihetta tutkiessani huomasin, että muutama asiakohta olisi vaatinut tarkempaa käsittelyä, mutta rajallisten lähteiden ja aikataulusta johtuen käsittelin aiheista vain pääpiirteet. Työn aikataulu myöhästyi jonkun verran henkilökohtaisista syistä.

Mielestäni opinnäytetyötä tehdessäni kehityin itsekkin. Sain syvennettyä tietoa työpukeutumiseen ja opin asioita, joita ei ollut tullut opintojen aikana tai töissä vastaan. Prosessin myötä sain luotua kontakteja yrityksiin ja pääsin keskustelemaan heidän kanssaan. Sain tilaisuuden myös perehtyä aika tarkasti tämän hetkiseen työvaatetarjontaan. Sain myös lisäkokemusta ja itsevarmuutta asiatekstin kirjoittamiseen, sillä asioiden saaminen paperille on minulle haastavaa.

Olen päälisin puolin työhöni tyytyväinen. Asiat, joita haluaisin muuttaa, ovat osin sellaisia, joihin en pysty itse vaikuttamaan. Syksyn ja alkutalven tapahtumat veivät keskittymistäni työstä hetkeksi aikaa, mutta sain onneksi ajatuksesta taas kiinni. Suunnitelmaan olen itse tyytyväinen. Halusin, että siitä tulisi realistinen sekä toteutettavissa oleva suunnitelma. Sellainen se mielestäni on. Vaikeuksista huolimatta onnistuin työssäni hyvin, minkä voisi tiivistää: ”vaikeuksien kautta voittoon”.

LÄHTEET

Aula, P. & Heinonen, J. 2002. Maine menestystekijä. Helsinki : WSOY.

Eberle, H., Hermeling, H., Hornberer, M., Kilgus, R., Menzer, D. & Ring, W. 2007. Ammattina vaate. Helsinki: WSOY.

Hakala, A. 2010. Bisnesetiketti: tapakulttuuria meillä ja maailmalla. Kuopio: Savonia-ammattikorkeakoulu.

Harju, P. 2015. Henkilökohtainen tiedonanto, sähköpostiviesti. 23.9.2015.

Kansanlääkintäkeskus, yleisesite.

Kansanlääkintäkeskus. Www-sivusto. Saatavissa: <http://www.kansanlaakintakeskus.com/Suomeksi/Etusivu>. Viitattu: 21.9.2015.

Kauppinen, T. 2013. Dia-esitys: Businespukeutumisen uudet tuulet. Saatavissa: http://www.oamk.fi/tapahtumia/tahapaivat2013/materiaalit/Tuija_K_yhteenveto_syky_2013.pdf. Viitattu: 30.11.2015.

Kortesuo, K. 2011. Tee itsestäsi brändi, asiantuntijaviestintä livenä ja verkossa. Porvoo: WSOYpro Oy.

Lehtonen, R. Laamaeläimet. Eri eläinten esittely. Punomo –tee se itse www-sivut. Saatavissa: <http://teeitse.punomo.fi/home/riitta.lehtonen/villaprojekti/laamael3.htm>. Viitattu: 2.12.2015.

Markula, R. 1999. Tekstiilitieto. 9. uudistettu painos. Porvoo: WSOY.

Mäkinen, H. Antikainen, T. Ilmarinen, R. Tammela, E & Hurme, M. 1996. Toimiva työ-ja suojavaatetus. Helsinki: Työterveyslaitos.

Nieminen, T. 2004. Visuaalinen markkinointi. Helsinki: WSOY.

Pintaraapaisuja –blogi. Saatavissa: http://pintariipaisuja.blogspot.fi/2014_06_01_archive.html. Viitattu: 5.3.2015.

Projektina elämä –blogi. Saatavissa: <http://www.lily.fi/blogit/projektina-elama/en-simmainen-kuukausi-toissa-uudet-hiukset>. Viitattu: 5.3.2015.

Saarikko, S. 2015. Taitava pukeutuja myy enemmän. Talouselämä, 14/2015, 56-57.

Secret Wardrobe –blogi. Saatavissa: <http://anna.fi/secretwardrobe/2013/08/28/toimistolook/>. Viitattu: 5.3.2015.

Seppä, K. 2014. Löydä oma tyylisi, jokanaisen pukeutumisopas. Minerva Kustannus OY.

Standa. Verkkokuvasto 2015. Saatavissa: <http://standa.smartpage.fi/fi/kuvasto-2015/>. Viitattu: 25.11.2015.

Standa. Wwww-sivusto. Saatavissa: <http://www.standa.fi/>. Viitattu: 25.11.2015.

Sykkö, R. 2014. Käsityöbuumi on edelleen voimissaan, Syksyn hitti on alpakkalanka. Keskipohjanmaa 18.10.2014.

Särkikoski-Pursiainen, H. 2001. Bisnespukeutuminen. Helsinki: Edita.

Vuokko, P. 2003. Markkinointiviestintä: merkitys, vaikutus ja keinot. Helsinki: WSOY.

Työnkuva _____

Ikä

-
- 20-30
-
- 31-40
-
- 41-50
-
- 51-60
-
- 61-

Kuinka tärkeä sinulle on yrityksen yhtenäinen ilme?

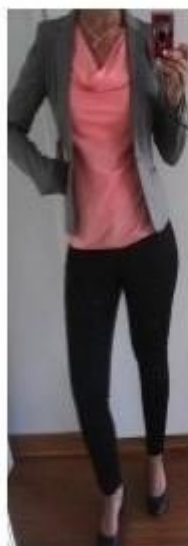
-
- Hyvin tärkeä
-
- Melko tärkeää
-
- Ei kovin tärkeä
-
-
- Ei tärkeää lainkaan

Mikä väri kuvastaisi Kaustisen kansanlääkintäkeskusta parhaiten?

-
- Punainen
-
- Sininen
-
- Vihreä
-
- Keltainen
-
- Musta
-
-
- Oranssi
-
- Violetti
-
- Ruskea
-
- Harmaa
-
- Valkoinen

Mikä näistä pukeutumistyyleistä on eniten sinun näköisesi?

Onko työasusi materiaalilla väliä?

- Kyllä   Ei

Jos vastasit kyllä: mitä materiaalia sen tulisi/haluaisit sen olevan?

- Pellava   Puuvilla   Viskoosi
 Polyesteri   Joku muu, mikä? _____

Oletko valmis itse huoltamaan työasusi?

- Kyllä, haluan itse huoltaa vaatteeni   En, haluan pesulan hoitavan huollon

Kuinka paljon olisit valmis sijoittamaan rahaa työvaatteitasi varten? €/kk

- 0-35   36-70   71-100   101-

Mitä olet mieltä, jos tulevassa työvaatteessasi olisi Kansanlääkintäkeskuksen logo?

- Sopii minulle   En tiedä   En pidä ideasta

Toiveita tai ehdotuksia?

Kiitos ajastasi!